



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,  
doctrina excutitur, scripta recensentur

**Origenes**

**Rothomagi, 1668**

XX. Horum dogmatum fontes reserantur.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-25059**

Matth. pag. 314. κερτος ἢ θανάτου, inquit, νομιστον ἔχειν ἢ ἀθάτολον, ἢ τὴν μέσσην καὶ ἀθάτοτον, καὶ ἂν  
ἐν ἀποθνήσκουσιν εἰ σωθῆσι ἐκ ψυχῆς ἔσονται, καὶ ἐκ κοιλίας αὐτῶν ἢ ψυχῆς ἀποθνήσκουσιν, ἀλλὰ  
τὸ ἀθάτοτον καὶ ἐξ ἑσθῆτος τὸ εὐαγγέλιον. ἔγωγε εἶμι ἡ ζωὴ, καὶ ὁ ἐν ψυχῇ ἀθάτοτῶσα, αὐτὴν ἀθάτοτει.

Cum ait averfam à Deo Diaboli voluntatem olim fore contendam, satis significat se  
ne Dæmones quidem ab æterna felicitate excludere. Sed clarius etiam id evincitur ex do-  
gmatum ipsius sequela, & ex hoc loco è libr. 1. ἐν ἀρχῇ, cap. 6. quem & supra iam addu-  
ximus, & hic quoque repetemus: tam vero si aliqui ex his ordinibus qui sub principatu Diaboli  
agunt, ac malitia eius obtemperant, poterunt aliquando in futuris seculis converteri ad bonitatem, pro eo  
quod est in ipsis liberi facultas arbitrii: an vero permanentes & inveterata malitia velut in naturam quam-  
dam ex consuetudine convertatur, etiam in qui legis probato, si omnimode neque in his qui videntur  
temporalibus seculis, neque in his qui non videntur, & æterna sunt, penitus pari ista ab illa etiam finali  
unitate, atque convenientia discrepabit. Tacet eadem sententia in istis & Corderiana Catena in  
Iohannem, ad Iohann. 12. 31. τὸ ἐν τῷ σαυρῷ πάθημα αὐτῶν κρίσις ἢ τὸ νόμισμα τοῦτον ἀθάτοτος. ἐπι-  
πο εἰρηλοπιήσας ἡσὶ τὴν αἰωνίαν. τὴν σαυρῶν αὐτῶν, εἶπε τὸ ἐπὶ τῆς, εἶπε τὴν ἐν ἑσθῆτος, καὶ θεομα-  
χίας ἐν τῷ ἑσθῆτος, αὐτὸν ἀθάτοτει ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐκείθεν ἐν τοῖς ἐπιγενοῖς, ἀθάτοτῶσαι  
πάντα ἐπὶ τὸ ἐκείθεν ἀθάτοτον καὶ ἀθάτοτον τῶν ἐπὶ.

XIX. Cæterum non penarum duntaxat, sed felicitatis etiam tempus certis circum-  
scriptum terminis esse voluit, animasque ad perfectionis culmen evectas, & peccati ac  
corporeæ molis fordibus expurgatas, statim atque à virtute in vitium deflexerint, in cras-  
sioris corporis carcerem compingi. Verba Origenis è libr. 2. De princip. affert Iustinianus,  
quibus corpora interitura dicuntur, cum Deo subjecta fuerint omnia, ἢ τὴν σωματικὴν φύσιν  
καὶ σωματικὴν φύσιν ἀθάτοτων. Quam iterum reparanda sit corporum natura, si  
rursus rationalia descendant. Affert & alia ex quarto libro, quibus corporum naturam per in-  
tervallâ existere docet, ἐστὶν ἡνὰ σου πῶμα τὰ γινόμενα ἐπὶ τὰ νομήματα, ἀθάτοτα σωματικῶν καὶ πάλιν  
ἢ ἑσθῆτος πῶμα πλείους γινόμενα εἰς τὸ μὴ ἢ ἀθάτοτα, ἢ ἐπὶ τῶν ἀθάτοτων. Propter quos-  
dam lapsus rebus ratione polentibus contingentes, qua corporibus indigent: & rursus facta emendatione  
perfecta, dissolvi illa in nihilum, adeo ut id semper fiat. Affert & ista è libr. 1. Hieronymus Epist.  
59. ad Avit. cap. 1. In fine atque consummatione mundi: . . . . . cum omnes (animæ) liberam habent  
arbitriam, & sponte sua vel virtutes possint capere, vel vitia, ille multo peiori in conditione erunt,  
quam nunc sunt; hæc ad meliorem statum perveniunt: quia diversi motus, & variæ voluntates in utram-  
que partem diversum accipient statum, idest ut Angeli, homines, vel Dæmones, & rursus ex his boni  
nes, vel Angeli fiant: & illa è libr. 3. cap. 3. Nec dubium est quin post quadam intervalla temporum  
rursus materia subsistat, & corpora fiant, & mundi diversitas construatur, propter varias voluntates rati-  
onabilium creaturarum, que post perfectam beatitudinem usque ad finem omnium ætatum paulatim ad  
inferiora dilapsæ tantam militiam receperunt, ut in contrarium venterentur, dum nolunt servare princi-  
pium, & incorruptam beatitudinem possidere. Quibus & hæc adijungenda è libro eodem, cap. 1.  
Ex quo opinamur, quoniam quidem (ut frequenter diximus) immortalis est anima & æterna, quod in  
multis & sine fine spatijs per immensa & diversâ sacula possibile est ut à summo bono ad infima mala def-  
cendant, & ab ultimis malis ad summa bona reparatur.

XX. Quod si quis dogmatum istorum requirat originem, sciat ille præter quadam  
Scripturæ testimonia, quæ mox à nobis commemorata sunt, Adamantium quoque in cr-  
rorem induxisse male interpretatum illud, quod extat Isaia 24. 22. Et claudenunt ibi in car-  
cere, & post multos dies visitabuntur: & hoc Iohann. 10. 16. Fiet unum ovile, & unus pastor, quod  
ipse in dogmatis sui fulcimentum usurpat in fine Homil. 6. in Num. Item illud è Pa-  
rabola, quam proponit Christus Matth. 18. 13. cum servum nequam iratus Dominus iussit  
tortoribus tradi, quoad debitum integrum refunderet. Vnde Origenes Homil. 35. in Luc.  
Qua est lex carceris istius? (Inferni) Non egrèdior ex eo, neque me exaltor patitur exire, nisi debitum  
omne persolvero. Fraudi ei fuit perperam acceptum & istud Apostoli Rom. 11. 25, 26. Cæcitas  
ex parte contigit in Israël, donec plenitudo Gentium intraret: Et sic omnis Israël salvus fiet. Piacula-  
res autem, quas dixi, & purgatorias penas his defendit verbis ex 1. Cor. 3. 12. in quibus  
uniuscujusque opus igne examinatum iri Paulus affirmat. Aliis quibusdam opinionis hu-  
jus propugnaculis uti solere Origenistas tradit Hieronymus ad calcem Commentariorum  
in Isaia; hoc nimirum Pauli Rom. 11. 32. Concluserit Deus omnia sub peccato, ut omnibus mise-  
reatur: & illo Mich. 7. 9. iram Domini sustinebo, quia peccavi ei: donec justificet causam meam,  
& auferat iudicium meum, & educat me in lucem: & hoc etiam Isaia 12. 1. Benedicam te, Domine,  
quoniam iratus es mihi. Avertisti faciem tuam à me, & miserus es mei: necnon & isto Osee 14.  
5. Cum ira furoris mei transierit, rursus sanabo: atque itidem illo Psal. 30. 20. Quam grandis  
multitudo bonitatis tuæ, Domine, quam abscondisti timentibus te!

Verum non sacris duntaxat Auctoribus, sed profanis etiam regendum sese videtur Ori-  
genes tradidisse: Platoni imprimis, qui in Phædone Socratem inducit ita differentem: ho-  
minum qui sese terrenis cupiditatibus dederint, animas circa sepulchra vagantes pen-



A dere pœnas, quoad rursus corporibus alligentur. Docet ibidem Socrates, mortuos ab eo Dæmone, qui viventibus ipsis obtigerat, deduci ad Inferos, & post longa deinde temporis spatia ab alio duce revocari. Ait postmodum ad Acherusiam paludem convenire multas mortuorum animas, quæ post breviores vel diuturniores temporum ambitus, rursus ad animalium generationem emittantur; sanabilibus modo noxis inquinatae sint: quæ vero *avizata* crimina admiserint, detrudi in Tartarum, unde nulla spes exundi superfit. Repetit idipsum in Gorgia, pœnasque temporarias levioribus culpis, insanabilibus vero æternas, & sine caritatis decernit. Idem libr. 10. De Republ. ex Heri cujusdam Armenij persona animas narrat ex cœlo sub terras, ac vicissim, ultro citroque remeare; quæ cœlo fruentur, delictis illic & gaudio perfundi; quæ sub terris agitant, illic *χλιετή πορτα* capessere, ac inde tandem exire. Erim Timæo, animam quæ recte hic se gesserit, syderis in numerum referri asserit, quæ male, in muliebri corpus demitti; utriusque vero post mille annorum curriculum novæ vitæ optionem dari; & quæ novis sese contaminavit vitis, in pecudum corpora relegatum iri; neque malorum finem ante habituram, quam adhaerentes sibi ex elementorum colluvie sordes ratione depulerit. Quæ in libro De universitate à Tullio Latine reddita, & ab Alcinoo cap. 16. repetita extant.

Postremo nimium obterenda Valentiniæ hæreseos desiderium Origeni errandi causam obtulit, nam cum illi damnari non posse crederent, qui essent spiritalis natura; servari, qui terrenæ; & inter hos Diabolum censerent, Angelos inter illos: Origenes in diversa abiens cœspitavit, asserens Angelos damnari posse, & aliquos re ipsa quandoque damnari; Diabolum servari posse, & revera servatum aliquando iri.

XXI. Minime ergo mirum est Platonis, Platoniorumque dictata audientem Adamantium, & Christianis eadem non fatis caute proponentem, explosum à Patribus ac rejectum fuisse. Futuram illam Diaboli conversionem & salutem amare huic exprobrat Epiphanius in Epist. ad Ioh. Hierosol. cap. 3. & in Synopsi Tomi 1. Panarij libr. 2. cap. 18. Exprobrat & Theophilus Paschal. 2. his verbis: *Talis pastor gregis morbidi Christum ubique sugillat injuria, & Diabolum honore suffollit, dum illum asserit purgatum vitis atque peccatis pristina aliquando gloriam receptorum, & hunc regnare desistere, simulque cum Diabolo sub Patris imperio redigendum.* Hieronymus Epist. 59. ad Avit. cap. 11. dixisse eum queritur, *Omnes creaturam secundum Apostolum, vanitati esse subjectam, & liberari in revelationem filiorum Dei:* & in Epist. 61. ad Pammach. cap. 3. *Quod dicat & Diabolum, & Demones acturos penitentiam aliquando, & cum sanctis ultimo tempore regnatos: quod & fufius explicat cap. 5. & in Epist. 65. ad Pammach. & Ocean. cap. 2. sensisse illum ait Post multa sæcula, atque unam omnium restitutionem, idipsum fore Gabrielem, quod Diabolum; Paulum, quod Caipham; virgines; quod prostibulas:* & in Epist. 75. ad Vigilantium scribit veniam tunc hominibus condonandam existimasse Origenem, quando Diabolo condonabitur: & libr. 1. adv. Pelagianos, cap. 9. *Si autem, inquit, Origenes omnes rationabiles creaturas dicit non esse perdendas, & Diabolo tribuit penitentiam, quid ad nos? & libr. 6. in Isaia 14. 20. Vbi sunt ergo qui dant Diabolo penitentiam, & dicunt illum posse mundari? & libr. 8. in Isaia cap. 27. Qui dicunt Diabolum acturum penitentiam, & veniam consecuturam, interpretentur nobis quomodo hoc accipiant, quod scriptum est: Et interficiet draconem qui est in mari:* & libr. 1. in Dan. 3. 96. *Quidam pessime ad Diabolum referunt, quod in consummatione & fine mundi etiam ipse recipiat notitiam Dei, & omnes ad penitentiam cohortetur. Accerrime vero in Iona 3. 6. adversus doctrinam hanc invehitur: Alioquin, inquit, si omnes rationabiles creaturae aequales sunt, & vel ex virtutibus, vel ex vitijs sponte propria aut sursum eriguntur, aut in ima merguntur, & longo post circuitu atque infinitis sæculis, omnium rerum restitutio fiet, & una dignitas militantium; quæ distantia erit inter virginem & prostibulam? quæ differentia erit inter matrem Domini, & (quod dictu quoque scelus est) victimas libidinum publicatarum? idemne erit Gabriel, & Diabolus? idemne Apostoli, & Demones? idemne Prophetae, & Pseudoprophetae? idem Martyres, & persecutores? Finge qualibet, annos & tempora duplica, & infinitas aetates congere cruciatibus: si finis omnium similis est, præteritum omne pro nihilo est, quia non querimus quod aliquando fuerimus, sed quid semper futuri simus. Aliis huiusmodi plerisque referendis superfedeo. Miror itaque quid in mentem venerit Halloxio, cur negaret Epiphanium, Theophilum, & Hieronymum quicquam de ea re prodidisse. Cum cætera autem Origenis commenta defendi posse dicat Augustinus, istud frustra ab ejus defensoribus excusari fatetur: *Quis enim Catholicus Christianus (verba sunt Augustini) vel doctus, vel indoctus non vehementer exhorreat eam quam dicit purgationem malorum, id est, etiam eos qui hanc vitam in flagitijs & facinoribus, & sacrilegijs, atque impietatibus, quamlibet maximis sinierunt: ipsam etiam postremo Diabolum atque Angelos ejus, quamvis post longissima tempora purgatos atque liberatos, regno Dei, lucique restitui; & rursus post longissima tempora omnes qui liberati sunt, ad hæc mala denuo relabi & reverti, & has vices alternantes beatitudinum & miseriarum rationabiles creaturae semper fuisse, semper fore? De qua vanissima impietate adversus Philosophos, à quibus ista didicit Origenes, in lib. De Civitate Dei diligentissime disputavi. Libro, opinor, se-**

Hallex. l. 4.  
Origen. def.  
quasi. 5.  
Augustin.  
lib. 43. ad  
Quintilianid.